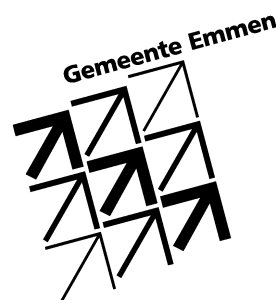

Beknopt verslag/conclusies van de extra openbare vergadering van de commissie Bestuur, Middelen en Economie van de gemeente Emmen op donderdag 23 juni 2005, aanvang 19.30 uur.

Aanwezig:

Voorzitter : de heer A.S. Huttinga (t.v.v. mevrouw Houwing-Haisma)
Griffier : de heer J.A. Hekman
Collegeleden : de heer Brummel en de heer G. Evenhuis
Verslaglegging : de heer J. Bosma (Mooi Werk B.V.)

De commissieleden : de heer G. Boels, de heer J. Dijkgraaf, de heer F. Ensink, de heer W.W.W. Halm, de heer J.C.F.M. van Hees, de heer A. van Hoffen, mevrouw R.G. Logtenberg, de heer A.W.J. Schoo, de heer A.J. Sleeking, de heer G.J. Stoffers, de heer J.H. de Wildt

Afwezig : de heer B.R. Arends, de heer G.J. Horstman, de heer H. Leutscher, de heer A. Meijering, de heer T.D. Reitsma, de heer J.H. van Rossem, mevrouw S. Rougoor-Mahalbasic, de heer H.C. Scheltens, de heer R. Vos, mevrouw G. van der Veen-Weggemans, mevrouw T. Houwing-Haisma

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter de heer Huttinga opent de vergadering en heet alle aanwezigen en de luisteraars van Radio Emmen van harte welkom. De heer van Hoffen van de ChristenUnie is genoodzaakt de vergadering vroegtijdig te verlaten.

2. Onderwerpen ter bespreking

2A Financiering Noorder Dierenpark (NDP) BV (dual debat)

Opzetfase

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Brummel voor een korte toelichting.

Wethouder Brummel vindt het stuk helder, maar acht een toelichting van belang, met name voor de luisteraars. Het NDP is van eminent belang voor Emmen. De economie van Emmen en de wijde omgeving profiteren van het dierenpark door het hoge aantal bezoekers en de euro's die ze uitgeven. Het NDP is de trekker van toerisme in Emmen en nu poogt men ook de stap naar verblijfsrecreatie te maken door samen met horeca en ondernemers arrangementen aan te bieden. Ook is er veel spin-off door bijvoorbeeld de toeleveringsbedrijven. De formule van vooraan staan in vernieuwing is reden voor veel herhalingsbezoeken. Landelijk is er een terugloop in het aantal bezoekers van parken, terwijl concurrenten Blijdorp en Burgers de vernieuwingsformule overnemen. Om bezoekers te blijven trekken moet vernieuwd blijven worden en daarvoor ontbreekt het park de financiële ruimte. De exploitatie is nog wel sluitend, maar voor vernieuwing is geen geld. Daarom moet de gemeente ruimte creëren door de nieuwe startpositie met deze lening en daarna anderen uitnodigen te investeren. Daarnaast speelt nog een andere ontwikkeling: de familie Rensen neemt stapsgewijs afscheid van het park. Midden jaren negentig stapte de

familie op als directie, maar behield zeggenschap door de helft van de leden van het stichtingsbestuur en de Raad van Commissarissen voor te dragen. Nu is de familie met emotie bereid er helemaal uit te stappen, ook omdat de kinderen niet meer in het park werken en hun toekomst er niet meer van afhangt.

De voorzitter stelt vast dat ChristenUnie, DOP en BGE bezwaren hebben en geeft de tegenstanders het woord.

ChristenUnie herinnert zich een vrijwel unaniem - de VVD uitgesloten - raadsbesluit van 1997 om de bancaire relatie tussen de gemeente en het NDP te verbreken door zes leningen over te dragen aan de bank. Nu lijkt men 180 graden van positie te draaien en zijn we terug bij af. Is de kracht van de VVD toegenomen in het college? Het college meent dat de operatie budgetair-neutraal en met beperkte risico's plaats kan vinden en daardoor gaat het college erover volgens de gemeentewet. Waarom niet alsnog de koninklijke weg van een raadsbesluit en een nog veiliger gevoel gekozen? Als gemeente moet je niet bankieren, want zodra je je aan een bedrijf als het NDP of de BVO verbindt, ben je niet meer vrij in de beoordeling. Elk bedrijf moet geld verdienen om te investeren en er zijn genoeg financiers op de markt. Bovendien moet het bestuur zich achter de oren krabben als de banken er zelf geen brood in zien. Het college zou voorwaarden moeten scheppen door de bank een bestemming toe te zeggen, opdat die wel wil lenen en het college onafhankelijk blijft.

PvdA begrijpt de redenering niet. Als het NDP nu failliet gaat, heeft de gemeente niets over de grond te zeggen. ChristenUnie wil nu blijkbaar alvast een bestemming verzinnen, maar zonder hypothecaire zekerheid en het recht van eerste koop heeft de gemeente dan geen kaarten in handen. PvdA merkt niets van de mogelijkheid om in de loop der tijd van mening te veranderen.

ChristenUnie herinnert eraan dat in 1997 gekozen is afstand te nemen toen een negatief saldo dreigde te ontstaan. Dit om te voorkomen dat je niet zoals bij het Veenpark de put van negatieve exploitatielasten moet dempen door betrokkenheid middels leningen. **PvdA** noemt de vergelijking tussen Veenpark en NDP er een tussen Klein Duimpje en Goliath. **CDA** vindt dat het nu 2005 is en je de situatie ook op haar eigen merites moet kunnen beoordelen. Soms moet je naar de toekomst kijken om oplossingen te vinden. **PvdA** heeft er moeite mee dat ChristenUnie de vergadering vroegtijdig moet verlaten. Je moet kiezen wel of niet aan het debat deel te nemen, nu worden een aantal zaken op tafel gelegd zonder de mogelijkheid daar straks op in te gaan. **ChristenUnie** geeft slechts bedenkingen aan en geeft het CDA de spreuk mee 'in het verleden ligt het heden', ervaringscijfers moeten als waarschuwingssignalen dienen. De fractie kiest de principiële insteek geen bankierschap te beogen als gemeente. **CDA** voegt aan de spreuk toe 'en het nu dat worden zal'.

Wethouder Brummel heeft moeite met de vergelijking tussen NDP en Veenpark. Het Veenpark werd gesubsidieerd en had jaarlijkse tekorten, terwijl het bij NDP om leningen gaat en het NDP haar verplichtingen altijd is nagekomen. En hoezo zijn er genoeg financiers op de markt?

ChristenUnie denkt dat de bank dat is als de gemeente een andere bestemming toezegt. **PvdA** werpt tegen dat grond pas waarde krijgt bij een vrije bestemming, de ChristenUnie vertelt sprookjes. **Wethouder Brummel** vindt het een vervelend scenario, want de bank heeft een heel ander belang en kan het NDP lastig maken om zo zichzelf een positie te verwerven. De gemeente waakt juist voor de toekomst van het park en Emmen. De hypotheekstelling en het recht op eerste koop zijn een betere beslissing. **Wethouder Evenhuis** durft te stellen dat in dit geval niets doen een groter risico is dan iets doen. **ChristenUnie** verlaat de vergadering wegens andere verplichtingen.

DOP sluit zich in grote lijnen aan bij de ChristenUnie en heeft moeite met de lening. De fractie mist in het stuk de risicospreiding. De provincie had bij het traject betrokken moeten worden, want NDP heeft ook provinciaal en landelijk uitstraling. Bij sommige projecten staat de provincie garant, de TT in Assen was er bijvoorbeeld zonder de provincie nooit gekomen. Tot slot was het chiquer geweest er een raadsbesluit van te maken in plaats van alleen advies in te winnen.

BGE kan zich vinden in de bijdrage van ChristenUnie. Er zijn toch wel wat risico's. Zelfs bij het recht op eerste koop kan een ander er met de buit vandoor gaan, zo spreekt de fractie uit eigen ervaring. Het is een slecht teken dat de bank niet wil lenen, de zekerheden zijn beperkt en de risico's groot. Bovendien gaat hier een precedentwerking vanuit, wat doet de gemeente als straks een ander groot bedrijf om hulp aanklopt?

De voorzitter geeft het woord aan de voorstanders.

PvdA kan zich vinden in het besluit en heeft daar een aantal argumenten voor, maar ook een aantal bedenkingen. Het besluit past in de historie. In 1992 is besloten tot de stichtingsvorm en heeft de gemeente de publieke taak gekozen om verdere ontwikkelingen in het NDP mogelijk te maken. Die taak moet nu voortgezet worden, want zonder verdere ontwikkelingen kan het park niet voortbestaan. De fractie geeft de familie Rensen een groot compliment, het is niet niks om je geesteskind los te laten. De naamsbekendheid van Emmen, de werkgelegenheid en de grotere omzet van middenstanders zijn allen heel wat waard. Als op dit moment, zonder de hypothecaire lening en het recht op eerste koop, het park failliet gaat, vist de gemeente volledig achter het net en maken commerciële partijen de dienst uit. Die hebben een ander belang dan de gemeente, zo bleek bij de Delftlanden toen de gemeente tegen projectontwikkelaars moest opboksen. De fractie steunt de opsplitsing in een moeder- en dochter-BV en de garantstelling voor de rekening courant leningen, maar roept op grenzen te stellen aan de verantwoordelijkheden. Zo snel mogelijk, maar op een verantwoord en goed moment, moet de gemeente weer een neutrale rol aannemen door op weer een minderheidsbelang in te nemen. De gemeente moet niet het park gaan besturen of zich bemoeien met interne ontwikkelingen, maar alleen verdere ontwikkelingen mogelijk maken.

CDA kan zich vinden in het voorstel en vindt dat het college de bevoegdheid mag nemen tot dit voldoende uitgelegde besluit, hoewel de fractie zich niet zal verzetten tegen de eventuele vorm van een raadsbesluit. De betekenis van het NDP is enorm. De fractie heeft grote waardering voor de familie Rensen, die door hun grote inzet en creativiteit de ontwikkeling van het park bewerkstelligden. Wat betreft de regiefunctie van de gemeente ziet CDA dit als een tussenstap: na het besluit zullen ook andere partijen waaronder de provincie deelnemen. Alle vragen zijn beantwoord en CDA steunt het voorstel.

VVD is voor en complimenteert de voorbereiders van het stuk. Het NDP is belangrijk voor vele gebieden en VVD hoopt dat de raad in ruime meerderheid dit besluit zal steunen. Het vervolg is van groot belang, hoe wordt de gecreëerde ruimte straks gebruikt en wordt het NDP optimaal financieel gezond.

GroenLinks acht het college bevoegd dit besluit te nemen, verantwoording wordt jaarlijks afgelegd via daarvoor bestemde kanalen. Het NDP is van groot belang. De vergelijking met BVO is niet terecht, dat was een ander probleem. Dit besluit is juist een manier om zaken goed in de hand te houden en ongewenste situaties te voorkomen. Bij concrete toekomstige ontwikkelingen en investeringen zal de fractie kritisch blijven kijken, met name als het gaat om uitbreiding op de es, maar je moet wel zorgen dat het park blijft ontwikkelen.

D66 noemt de procedure terecht. Als een meerderheid tegen is, zou een spanning ontstaan als het college het besluit toch uitvoert. Het park heeft Emmen al jaren nationaal en internationaal op de kaart gezet en creëert werkgelegenheid en omzet voor de middenstand. Het is jammer dat het nu tegen zit en er geen ruimte voor investeringen is. Het fungeren van de gemeente als bank is een lastig punt en de fractie is vaak prominent tegen geweest. Maar je moet daar met goede redenen vanaf kunnen wijken en niet dogmatisch zijn, D66 distantieert zich van het standpunt van de ChristenUnie. D66 is ook van mening dat de gemeente haar regiefunctie af moet bouwen en aan derden overlaten. De toekomstige ontwikkelingen zijn aan het bedrijf. D66 geeft een positief advies. Het is een prachtig park en de familie heeft er veel energie in gestopt. De fractie zou niet lekker slapen als door een negatief advies het park dood zou bloeden.

Verweerfase

Wethouder Brummel constateert een ruime meerderheid voor het besluit. Hij onderschrijft de complimenten richting de familie Rensen, die zeer verdienstelijk is geweest. Tegen DOP zegt hij dat de provincie uitdrukkelijk in beeld komt. Dit is een eerste stap waarna vreemd kapitaal kan worden aangetrokken en daarbij zal zeker bij de provincie aangeklopt worden. Gedeputeerde Schaap heeft in een gesprek laten weten dat de provincie de lijn van het college kan volgen. In tegenstelling tot BGE maakt de wethouder zich geen zorgen over het recht op eerste koop, daar is hij juist blij mee. De bank wil niet lenen, omdat die geen zekerheid heeft of ze de bestemming krijgt die ze wil. De gemeente zal de bank niet zomaar een bestemming laten kiezen, het gaat om het centrum. En of er nog meer bedrijven aankloppen? De wethouder zou willen dat er nog een bedrijf was met zo'n prominente plek in Emmen. De PvdA gaf aan zo spoedig mogelijk een neutrale rol en een minderheidsbelang na te willen streven en de wethouder ziet die richting ook in het stuk om de 100 procent zeggenschap zo kort mogelijk te houden. De gemeente houdt natuurlijk wel een regierol op het gebied van ruimtelijke ordening. CDA ziet het als een tussenstap en de wethouder benadrukt dat het geen vrijblijvende zaak is voor het NDP, die voor 1 januari met een strategisch plan moet komen waarna vreemd kapitaal kan worden aangetrokken.

Wethouder Evenhuis denkt dat de kracht van de VVD in het college juist is afgenomen, dit is een stukje geleide economie. Op dit gebied moet je overheidsimpulsen geven net als bij de Marshallhulp. Bovendien hebben EMMTEC-bedrijven zoals DSM ook steun voor vernieuwingen gekregen om werkgelegenheid in stand te houden. Bij de Delftlanden had de gemeente geen greep op de ontwikkelingen, nu is regie nodig. Als de actie een jaar wordt uitgesteld, kan er een jaar niet geïnvesteerd worden. Gemeente vervult ook rol via Fonds werk en inkomen in stimuleren van werkgelegenheid. Consistentie in principes is prima, maar onwrikbare dogma's moet je niet hebben. Het dierenpark is nog altijd bekender dan het WK Jeugdvoetbal.

De voorzitter geeft de tegenstanders een tweede termijn.

DOP is verheugd dat de provincie niet uit beeld is, al had de fractie graag gezien dat de provincie nu 6 miljoen op zich genomen had. De fractie ziet het door de PvdA geschetste risico in dat de gemeente nu achter het net vist bij een eventueel faillissement en dat is ook niet in orde. De fractie behoudt haar opmerkingen uit eerste termijn, want het is toch een risico. Toch beoordeelt de fractie het besluit positief.

BGE maakt zich zorgen en was in eerste instantie voor koop van de grond als er geld is om te lenen. Toch is het NDP van groot belang en heeft het een enorme aantrekkingskracht. BGE gaat akkoord met het besluit behoudens haar bedenkingen.

De voorzitter licht toe dat in de nieuwe methode de optie bestaat voor of tegen te zijn, maar ook 'voor met bedenkingen' of 'tegen tenzij'.

De voorzitter geeft de voorstanders gelegenheid voor hun tweede termijn.

PvdA complimenteert de fracties van BGE en DOP. Ze hebben hun zorgen toegelicht maar hebben ook geluisterd naar het debat en uiteindelijk het college gesteund. Een uitstraling van gezamenlijkheid is erg prettig. Het is goed dat de provincie in beeld komt, maar liever als subsidieverstrekker dan medebelanghebbende want dan komt er een extra bestuurslaag bij. PvdA vindt het een uitstekend besluit.

CDA merkt op dat je niet altijd in het verleden moet graven, maar soms ook vooruit moet durven kijken. Beslissingen gelden niet eeuwig, want de tijd staat niet stil in deze dynamische wereld. Het getuigt van democratische gezindheid dat sommige partijen van standpunt veranderen.

VVD is blij met de brede steun en denkt dat de raad de bevolking van Emmen echt een stem gegeven heeft, want de VVD vermoedt een brede steun voor het besluit in de stad.

GroenLinks sluit zich aan bij de opmerking van de PvdA over de provincie.

D66 vindt dat een volwassen politieke partij van standpunt kan veranderen, partijen die altijd vasthouden aan hun standpunten zijn dogmatisch. D66 heeft een enquête op haar website gehouden en 130 mensen hebben gereageerd en konden hun mening toelichten. Daar is ook

misbruik van gemaakt door de ‘Groepering tegen de dierenmishandeling’, maar de fractie is zo vrij geweest hen bij de telling niet mee te nemen. 55 mensen waren voor en 60 tegen het besluit. Argumenten tegen waren de slechte financiële positie van de gemeente, de lening aan de BVO en de hoge OZB die lager moet. De fractie laat haar standpunt niet afhangen van deze uitslag, maar wil de gegevens wel doormailen naar belangstellenden. **Wethouder Brummel** houdt zich aanbevolen.

Conclusiefase

De voorzitter constateert een unanieme steun onder de aanwezige partijen. Het is aan de griffe en het presidium om de wensen en bedenkingen door te leiden naar het college. Het besluit wordt door het college genomen, maar de raad kan er in haar controlerende rol op terugkomen. **Wethouder Brummel** is verheugd over de brede steun.

3. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 20.50 uur onder dankzegging.